

PRITARTA

Kauno rajono savivaldybės mero

2025 m. liepos 31 d. potvarkiu Nr. MP-938

PATVIRTINTA

Kauno r. Karmėlavos lopšelio-darželio

„Žilvitis“ direktorės įsakymu

2025 m. rugpjūčio 1 d. V-54

KAUNO R. KARMĖLAVOS LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽILVITIS“

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

„PO ŽILVIČIO ŠAKELE“

2025 M

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS	2
II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	8
III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI.....	9
IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS APLINKOS.....	12
V. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO TĖSTINUMAS.....	28

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si).

Kauno r. Karmėlavos lopšelio-darželio „Žilvitis“ (toliau – Darželis“) ikimokyklinio ugdymo programa „Po Žilvičio šakele“ (toliau „Programa“) atnaujinta vadovaujantis ikimokyklinio ugdymo gairėse pateiktu požiūriu į vaiką ir vaikystę, vaiko raidą, poreikius, ugdymo būdus, juo grindžiamas visas Programos turinys. Programos paskirtis yra pateikti esminius susitarimus dėl vaikų nuo 1 iki 5 (6) metų ugdymosi(si), siekiant užtikrinti kokybišką ikimokyklinį ugdymą(si) ir ugdymo(si) tęstinumą.

Darželio Programa grindžiama humanistine raidos teorija. Meilė, tolerancija ir pagarba kiekvienam vaikui, vyksta saugaus, sveiko ir laimingo vaiko prigimtinių savybių puoselėjimas, įsiklausymas į tėvų (globėjų) – ugdytojų poreikius. Humanistinės psichologijos atstovai suvokia žmogų kaip nedalomą visumą (holistinis požiūris). Akcentuoja kiekvieno žmogaus unikalumą, jo vidines galias ir šių galių skirtybes. Humanistinė filosofija kviečia ugdymą orientuoti į vaiką, padėti jam išreikšti save ir tapti doru ir garbingu žmogumi. Vaikai pažįsta save ir supantį pasaulį: atranda santykius su savimi, kitais žmonėmis, gamta, etniniu paveldu, visuomene. Programai artima ekologinių sistemų teorijos prieiga nukreipta į visuminę vaiko kaip žmonijos bendruomenės nario raidą ir holistinį požiūrį į ugdymą(si).

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas (is), UDM, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Juo vadovaujamosi atnaujinant Programą, išlaikant ir plėtojant savitą Darželio ugdymo(si) modelį.

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės.

Programoje pateikiamos pamatinės vertybės, kuriomis grindžiamas visas Programos turinys.

1. **Vaiko orumas** – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas.
2. **Vaiko gerovė** – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrinę, socialinę bei fizinę aplinką.

3. **Saviraiškos laisvė** – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas.
4. **Lygiavertis dalyvavimas** – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis.
5. **Lygiateisiškumas ir teisingumas** – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų.
6. **Pagarba, tolerancija ir atvirumas** – įvairovei atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus.
7. **Bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, puoselėjant priklausomybės bendruomenei jausmą, ugdant asmeninę ir socialinę atsakomybę, skatinant vienybės ir bendrumo palaikymą.
8. **Kultūrinis tapatumas** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, sukuriant sąlygas vaikui išreikšti save kaip savo šalies lygiavertį kultūros kūrėją ir puoselėtoją, skatinant susipažinti ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų poreikiai.

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą. Ankstyvojo ikimokyklinio ugdymo grupėse ugdomi vaikai nuo 1,5 iki 3 metų, ikimokyklinio ugdymo grupėse – nuo 3 iki (5) 6 metų. Į bendrojo ugdymo grupes integruojami ir specialiųjų ugdymosi poreikių vaikai. Vaikų poreikius išsiaiškiname vykdydami diskusijas, pokalbius-interviu. Ankstyvojo amžiaus vaikams labai svarbu yra saugumas, dėmesys, suaugusiojo bendravimas su vaiku, galimybė veikti su daiktais, žaisti. 3 - 4 metų vaikas pradeda suvokti turįs savo norų, jausmų, minčių pasaulį, todėl siekia dar didesnio savarankiškumo, nori „būti kaip suaugęs“, žaisti kartu su bendraamžiais, judėti. Mokytojas turėtų nevaržyti vaiko iniciatyvos, skatinti, stebėti ir teigiamai įvertinti kiekvieno vaiko gebėjimus, žadindamas vaiko pasididžiavimą tuo, ką jis sugeba atlikti. 5 - 6 metų vaikai nori pažinti, kurti, eksperimentuoti ir pan. Vis svarbesnis atsiranda bendravimo, priklausymo grupei poreikis. Dauguma vaikų mėgsta žaisti

kompiuterinius žaidimus. Ikimokyklinio ugdymo mokytojas turėtų domėtis, kas įdomu kiekvienam vaikui, rasti laiko su kiekvienu pasikalbėti, pelnyti jo pasitikėjimą.

Vaikams svarbiausia:

- vaiko norus suprantantis, maloniai bendraujantis ikimokyklinio ugdymo mokytojas, pasiūlantis įdomios veiklos, tačiau nenurodinėjantis, ką jie turi veikti;
- galimybė kartu žaisti su draugais, vaikų draugystės skatinimas ir rėmimas;
- pakankamai laisvės savo sumanymams įgyvendinti;
- galimybė naudotis šiuolaikiniais technologiniais žaislais, kompiuteriais;
- kuo įvairesnė veikla patalpose ir lauke;
- galimybė būti išklausytiems, išreikšti savo nuomonę, kuri pripažįstama ir vertinama.

Darželio ikimokyklinio ugdymo programa orientuota į svarbiausias ugdytinas vaiko asmenybės savybes, atitinkamo amžiaus tarpsnio vaikų raidos dėsningumus, vaikų poreikius bei gebėjimus. Svarbiausias ugdymo dalyvis inicijuojantis pačią ugdymosi sąveiką – sveikas, saugus, pasitikintis savimi, orus, kūrybingas, bendraujantis, tyrinėjantis ir smalsus vaikas, siekiantis veikimo įvairovės bei reflektuojantis kartu su bendraamžiais ir suaugusiais. Vaikas ugdomi bet kuriuo dienos metu – žaisdamas, dalyvaudamas ikimokyklinio ugdymo mokytojo inicijuotoje ar organizuojamoje veikloje, atlikdamas buitines darbus. Laikomasi nuostatos, kad kiekvienas vaikas pažangos link juda savo tempu, pagal individualias galimybes.

Nuolat tenkinami vaiko poreikiai būti sveikam, saugiam, daug žaisti, sportuoti, keliauti. Šiems poreikiams tenkinti išnaudojamos ne tik grupių patalpos, bet ir kitos erdvės: sporto salė, relaksacinė poilsio zona, aplinkos pažinimo kambarys su STEAM elementais, kiemo sporto ir žaidimų aikštelės, miestelio aplinka.

Darželyje tenkinami gabių vaikų ugdymosi poreikiai: poreikis būti pripažintam ir pastebėtam, poreikis bendrauti su kitais panašių gebėjimų ir interesų vaikais. Išsiaiškinamos sritys, kuriuose ugdytinių pasiekimai geresni nei daugumos bendraamžių, atsižvelgus į tai, numatomi tolesni ugdymo uždaviniai, sudėtingesni nei kitiems grupės vaikams. Ugdytiniai turi galimybę tobulinti savo gebėjimus ir talentus dalyvaudami įvairiuose respublikiniuose, rajoniniuose, įstaigos organizuojamuose konkursuose, viktorinose, sportinėse varžybose, šventiniuose koncertuose.

Darželyje draugiškai priimamas ir pripažįstamas kiekvienas vaikas – įvairių gebėjimų, tautybės, iš skirtingo socialinio statuso šeimų ir kt. Ugdymas vyksta savitarpio pagarba, bendravimo ir bendradarbiavimo kultūra grįstoje aplinkoje.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai.

Lopšelio-darželio bendruomenė visuomet stengiasi reaguoti į tėvų (globėjų) poreikius ir lūkesčius vaiko atžvilgiu. Siekiama, kad būtų derinami šeimos ir darželio interesai, būtų pateisinti šeimos siekiai bei lūkesčiai, t. y., kad ugdymas remtųsi šeimos kultūra, tradicijomis. Tėvai (globėjai) tikisi, kad vaikai darželyje įgis savarankiškumo, bus saugūs, mylimi ir gerbiami, auklėjami tautiškumo dvasia, tinkamai parengti mokyklai. Darželio kolektyvas stengiasi formuoti partnerystės santykius bei tarpusavio supratimą su ugdytinių šeimomis. Kuriant santykius su vaikų tėvais (globėjais) bandome puoselėti bendruomeniškus santykius. Tėvams (globėjams) ir mokytojams kartu daug lengviau spręsti problemas. Šeima ir ikimokyklinė įstaiga turi kartu rasti vieningą vaikų auklėjimo kryptį, atitinkančią ikimokyklinės įstaigos reikalavimus ir individualias vaiko ypatybes. Bendraujant su šeima, darželio bendruomenė siekia abipusio atvirumo, pažinimo, supratimo. Už vaiko ugdymą turi būti atsakingi ir tėvai (globėjai) ir mokytojai. Siekiama, kad šeimos nuolat jaustųsi darželio bendruomenės dalimi. Mokytojai ir švietimo pagalbos mokiniui specialistai siekia užtikrinti, kad vaikų ugdymas partnerystėje, konfidencialumo nuostatomis. Mokytojai ir specialistai siekia užtikrinti, kad vaikų ugdymas darželyje ir namuose būtų tęstinis ir nuoseklus. Tėvams (globėjams) siūloma aktyviai įsitraukti į veiklas ir projektus, kartu su vaikais vykdyti įvairias užduotis.

Palaikomas glaudus ryšys su vietos bendruomene. Vaikai dalyvauja vietos bendruomenės organizuojamose renginiuose, parodose, edukacijose. Sukurtas įstaigos internetinis tinklalapis (<https://xn--ilvitis-cxb.lt/>) bei socialinio tinklo Facebook paskyra (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057449678494>) Kauno r. Karmėlavos lopšelis-darželis „Žilvitis“ padeda informuoti ir švieti ugdytinių tėvus globėjus), bendruomenę.

Regiono ypatumai.

Darželis įsikūręs, tarp Kauno ir Jonavos. Šalia darželio yra Karmėlavos B. Buračo gimnazija, Kauno oro uostas, kuriame įstaigos vaikai lankosi pažintiniais tikslais. Nors darželis yra įsikūręs prie magistralinio kelio, tačiau aplink yra daug gamtos, miško kur galima organizuoti įvairias veiklas. Darželio socialiniai partneriai yra: Kauno r. Karmėlavos B. Buračo gimnazija, Kauno r. Ramučių kultūros centras, Kauno r. savivaldybės viešosios bibliotekos Karmėlavos filialas, Kauno r. Policijos komisariato Karmėlavos policijos nuovada, Pakaunės pirminio sveikatos centro Karmėlavos ambulatorija, Karmėlavos seniūnija. Glaudus bendradarbiavimas su socialiniais

partneriais prisideda prie ugdytinių saugumo, saugios ir sveikos aplinkos kūrimo, socialinių ir emocinių poreikių tenkinimo.

Mokyklos savitumas.

Kauno r. Karmėlavos lopšelyje-darželyje „Žilvitis“ labai svarbi emocinė patirtis, todėl ikimokyklinėse ugdymo grupėse integruojama „Kimochis“ socialinių ir emocinių įgūdžių programa. Veiklų metu vaikai mokosi būti empatiški, suprasti esančius šalia, skatinami kalbėtis ir atskleisti savo jausmus personažų pagalba.

Nuo 2002 metų įstaiga įtraukta į Kauno r. sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą. Vietos bendruomenė propaguoja sveikos gyvensenos principus ir juos taiko ugdomojoje veikloje.

Nuo 2021 m. įstaiga dalyvauja tarptautinėje gamtosauginių mokyklų programoje. Įstaiga įvykdė tarptautinio Aplinkosauginio švietimo fondo FEE keliamus Gamtosauginių mokyklų programos reikalavimus ir buvo apdovanota Žaliaja vėliava bei tarptautiniu Aplinkosauginio švietimo fondo sertifikatu.

Kauno r. lopšelyje-darželyje „Žilvitis“ taikoma STEAM ugdymo strategija vaikų patirtinėse veiklose, plėtojant vaikų pažinimo kompetenciją gamtos ir tikslųjų mokslų srityje. STEAM ugdymas vertingas, nes skatina kūrybiškumą, lavina kritinį mąstymą, plečia mokymo(si) ribas, integruoja įvairias disciplinas. Tradicinė veikla grupėse keičiama veikla netradicinėse erdvėse.

Tėvai (globėjai) įsijungia į ugdymo procesą vykdant darželio bendruomenės projektus, organizuojant atvirų durų savaites, akcijas, išvykas ir ekskursijas, aktyviai dalyvauja savanoriškoje veikloje, mokytojų organizuojamose kūrybinėse dirbtuvėse tėvams (globėjams) ir vaikams.

Vienas iš veiksmų, padedančių pedagogams tobulėti – gerosios patirties sklaida, bendravimas ir bendradarbiavimas su kitomis institucijomis. Lopšelio-darželio „Žilvitis“ socialinių partnerių tinklas nuolat plečiasi. Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Kauno r. Girionių lopšeliu darželiu, Kauno r. Domeikavos lopšeliu-darželiu Lukne“, Vilkaviškio r. K. Baršausko mokykla-daugiafunkciu centru. esame Lietuvos lopšelių-darželių „Žilvitis“ bendruomenės dalis.

Darželyje suformuota nuoširdi, betarpiškai bendraujanti ir bendradarbiaujanti bendruomenė.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas.

Darželyje dirba mokytojai, kokybiškai ir inovatyviai ugdantys šiuolaikinį vaiką, nes puikiai išmano naujausias ugdymo tendencijas. Mokytojai supranta savo misiją – būti vaiko pagalbininku, padedančiu jam augti, bręsti, skleisti, tobulėti. Mokytojai stengiasi pažinti kiekvieno vaiko individualybę, parinkti ir taikyti tinkamas ugdymo strategijas, geba sukurti grupėje psichologiškai

saugią aplinką. Mokytojai geba profesionaliai organizuoti ugdymo ir ugdymosi procesą, palaikyti ir stiprinti vaiko galias, tinkamai vertinti jo pasiekimus ir daromą pažangą.

Kvalifikuota mokytojų bei švietimo pagalbos mokiniui specialistų komanda geba įvertinti ir ugdyti šiuolaikinio vaiko kompetencijas, suteikti kvalifikuotą pagalbą atsižvelgiant į individualius ir specialiuosius ugdymosi poreikius, galimybes priimti jį tokį, koks jis yra. Mokytojai vieningai laikosi nuostatos, kad svarbiausia užtikrinti aktyvų vaiko dalyvavimą darželio gyvenime ir suteikti galimybę dalyvauti priimant sprendimus susijusius su jo gyvenimu darželyje.

Didelis dėmesys skiriamas personalo profesinės kompetencijos tobulinimui, šeimų telkimui ir švietimui. Mokytojai dalinasi inovatyvia vaikų ugdymo patirtimi su kitais Kauno r. ir šalies mokytojais, kelia profesinę kvalifikaciją dalyvaudami mokymuose, seminaruose, kursuose.

II IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Organizuojant ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą(si) vadovaujamosi svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę:

Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).

Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.

Žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

Sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.

Integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.

Įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.

Kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

Reflektyvaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

Šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

Konfidencialumo principas. Darželio veiklos informavimo bendruomenei ir/ar visuomenei tikslu, ugdytinių sukurtas kūrybinis darbas, kur užfiksuotas vaiko vardas, pavardė, gimimo data, grupė, apie ugdytinių veiklą sukurtas filmuota medžiaga ir/ar nuotraukos, kur užfiksuotas ugdytinis, viešinami tik esant tėvų (globėjų) raštiškam sutikimui.

III TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas — atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

1. Atpažinti kiekvieno vaiko prigimtines galias bei ugdymo(si) poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos.

2. Į vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame, integraliame visuminiame ugdymo(si) procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamas pedagogines strategijas, ugdymo(si) priemones, taip sukuriant lanksčią ir ugdymą(si) stimuliuojančią ugdymo(si) aplinką ir kontekstus.

3. Organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant patirtinio ugdymo(si) metodus (tyrinėjimus, mokymąsi per judesį, pažintines išvykas, ir kt.), pripažįstant žaismę ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip pagrindinę ugdymo(si) formą.

4. Taikyti universalaus dizaino mokymuisi prieigą, kaip visų vaikų ugdymo(si) sėkmės prielaidą.

5. Taikyti judraus ugdymo(si) ir tyrinėjimą skatinančius kontekstus, siekiant suteikti vaikams pasimėgavimo ugdymo(si) procesu jausmą, palengvinti ugdymo(si) procesą bei sėkmingai įtraukti visus vaikus į veiklą.

6. Siekiant užtikrinti sėkmingą kiekvieno vaiko ugdymo(si) procesą, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais).

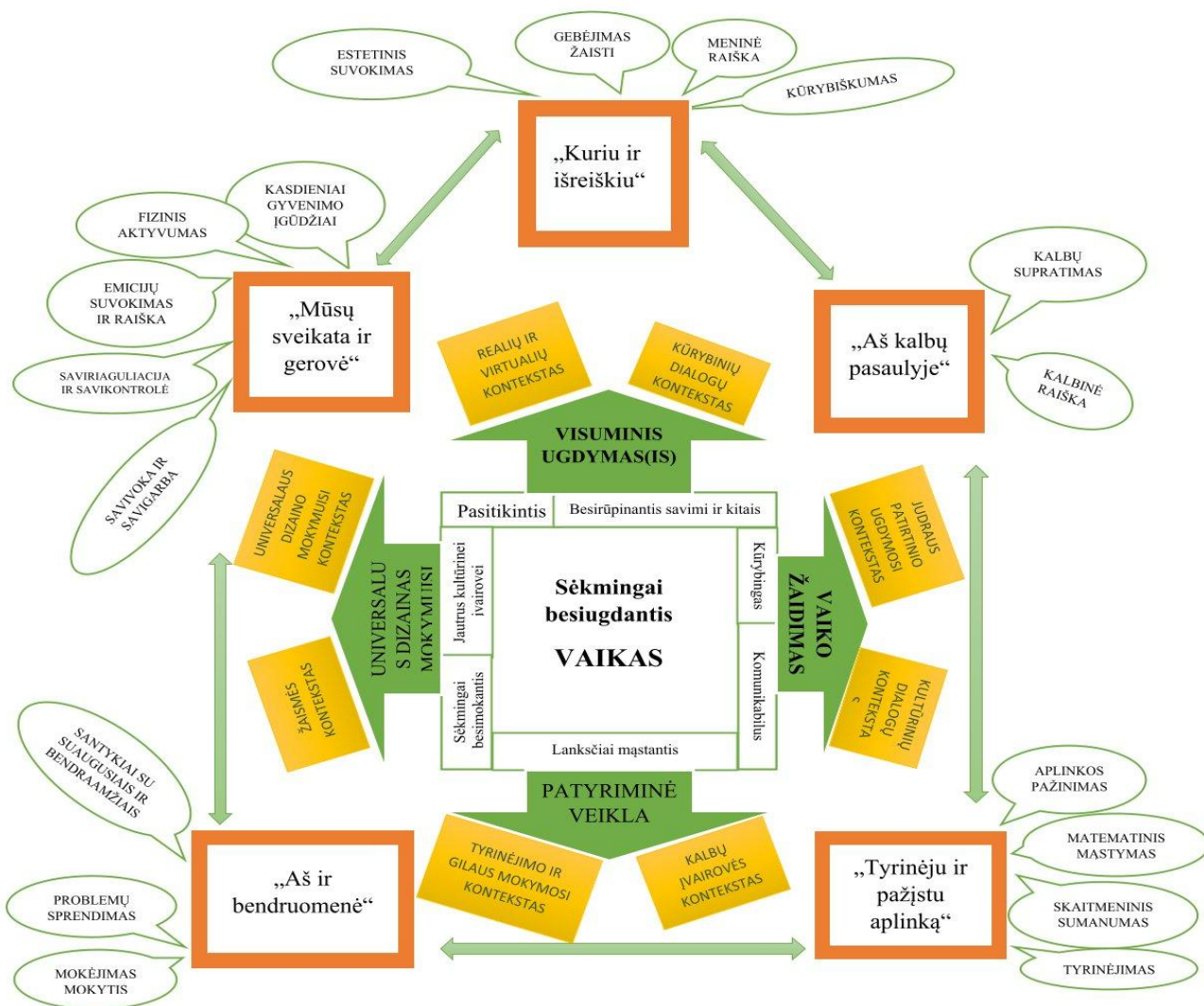
7. Kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais ir kitais švietimo, švietimo pagalbos paslaugų teikėjais bei socialiniais partneriais.

Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaiko raidos ir ugdymo(si) procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių (kasdieninio gyvenimo įgūdžiai, fizinis aktyvumas, emocijų suvokimas ir raiška, savireguliacija ir savikontrolė, savivoka ir savigarba, santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais, aplinkos pažinimas, matematinis mąstymas, skaitmeninis sumanumas, kalbų supratimas, kalbinė raiška, estetinis suvokimas, meninė raiška, kūrybiškumas, tyrinėjimas, problemų sprendimas, gebėjimas žaisti, mokėjimas mokytis), kurių visuma laiduoja optimalią vaiko

galių ūgti. Atsižvelgiant į ugdomas vaiko galias (pasitikintis, lanksčiai mąstantis, komunikabilus, kūrybingas, sėkmingai besimokantis, jautrus kultūrų įvairovei, besirūpinantis savimi ir kitais), pateikti pasiekimai sugrupuoti į stambesnius blokus ir aiškiai matomos sąsajos su penkiomis ugdymo(si) turinio sritimis (Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu iš išreiškiu“. (Žiūrėti 1 pav. Kauno r. Karmėlavos lopšelio-

darželio „Žilvitis“ konceptualus modelis“).

KAUNO R. KARMĖLAVOS LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽILVITIS“
KONCEPTUALUS MODELIS

1 pav. Karmėlavos lopšelio-darželio „Žilvitis“ konceptualus modelis.

VI UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ugdymosi(si) turinys ir procesas.

Vaikų ugdymoji veikla yra vientisas procesas. Jis neskaidomas į atskiras sritis ir vyksta integruotai. Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Ugdymas grindžiamas kūrybine vaiko ir pedagogo sąveika, taikomi spontaniško ugdymo(si) būdai pasinaudojant ugdymo(si) procese susikuriančiomis situacijomis, emociškai palaikant vaikų iniciatyvas, parūpinant priemonių. Ugdymo(si) turinys įgyvendinamas plėtojant pasiekimų sritis. Įgyvendinat Ikimokyklinio ugdymo programą, ugdymo(si) turinys orientuotas į ikimokyklinio amžiaus vaikų galių augimą, sudarytas pagal pasiekimų sritis. Ugdymo(si) pasiekimų sritys išdėstytos pagal vaiko galias (pasitikintis, lanksčiai mąstantis, komunikabilus, kūrybingas, sėkmingai besimokantis, jautrus kultūrų įvairovei, besirūpinantis savimi ir kitais). Šios septynios galios apima aštuoniolika pagrindinių ugdymosi pasiekimų sričių (žiūrėti 2 pav. Vaiko galių ir pasiekimų sričių sąsaja). Sritys išskirtos siekiant visuminio vaiko asmenybės ugdymo(si) ir atsižvelgiant į vaiko raidos bei ugdymo(si) ypatumus.

2 pav. Vaiko galių ir pasiekimų sričių sąsaja.

Kiekvienoje ugdymo(si) pasiekimų sričių nurodoma vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai

ir ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos). Ugdymo(si) gairėse pateikiamos tik tam tikros galimos vaikų ugdymo(si) situacijos spontaniškos, vaikų sumanytos veiklos, mokytojų inicijuojamos, pasiūlytos veiklos, žaidimai. Mokytojas remdamasis ugdymo gairėmis kuria ir įgyvendina ugdymo(si) turinį, atsižvelgdamas į kiekvieno vaiko ar vaikų grupės ugdymo(si) poreikius. Sudarant ugdymo(si) turinį siekiama integraliai ugdyti vaikų gebėjimus, įgūdžius, vertybines nuostatas. Programoje ugdymo(si) turinys pateikiamas pagal tai, kokias vaiko galias ugdome. Siekiame trečiojo ir penktojo/šeštojo žingsnio pasiekimų.

PASITIKINTIS VAIKAS

Savivokos ir savigarbos Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinė nuostata- pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 33	<ul style="list-style-type: none"> ●Pastebi savo ir kitų vaikų išvaizdos panašumus ir skirtumus. ●Išorinį kūno vaizdą ir kūno dalis tyrinėja per judrias veiklas, pajausdami patirdami ką kuri kūno dalis daro, kaip juda. ●Reaguoja į pagyrimus ir pastabas, pasitiki grupėje dirbančiais suaugusiais, palankiai sąveikauja su kitais į grupę ateinančiais žmonėmis. ●Mėgaujasi atsakomybe už nedidelių užduočių atlikimą, reiškia nuomonę jam aktualiais klausimais.
Esminiai gebėjimai Esminiai gebėjimai. Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl.,34	<ul style="list-style-type: none"> ●Žaidybinėse situacijose kalba apie šeimą ir grupę, jaučiasi bendruomenės narys. ●Žino savo amžių, lytį. Supranta ir skiria mergaites nuo berniukų pagal išvaizdą, vardus, aprangą. ●Dalyvauja grupės veiklose: pokalbiuose, žaidimuose, šventėse, įvairiuose kituose renginiuose. ●Drauge su kitais vaikais žaidžia įvairius stalo žaidimus, kurie moko išlaukti eilės, išklausti draugo. žaidžia savireguliaciją plėtojančius žaidimus (sustingti, nekalbėti, nesijuokti, paglostyti draugą, tyliai pakuždėti ir t.t.). ●Žino ir išvardina savo pareigas darželio bei namų aplinkoje.
Emocijų suvokimo ir raiškos Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos

<p>Vertybinė nuostata - Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 5 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Padedami suaugusiojo, sekdami jo pavyzdžiu, bendraudami su kitais vaikais, įvaldo paprastus emocijų parodymo būdus: parodyti, atskleisti, išreikšti emocijas. • Geba kreiptis pagalbos, pasiguosti, leidžiasi apkabinami, nuraminami, nukreipia dėmesį nuo stiprias emocijas sukėlusio elgesio ar objekto. • Geba atpažinti šalia esančio vaiko ar suaugusiojo keletą emocijų.
<p>Esminiai gebėjimai. Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 5 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėjant įsimeina pagrindines emocijas, supranta kodėl jos atsiranda ir kaip jas galima valdyti. • Žaisdamas, kūno raiška, mimika imituoja įvairias emocišines būsenas, žaidžia su nuotaiškų kortelėmis. • Nusiramina kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino, supykde, nuvylde, kai jaučia suaugusiojo palaikymą. • Dalyvauja pokalbiuose, akcijose, prevencinėse programose apie jausmus. • Inicijuoja bendrus žaidimus imituojančius gyvenimiškas situacijas, perteikiant pagrindines emocijas.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Mokytojo vaidmuo: Mokytojas parenka veiklas bei žaidimus, kartu žaidžia vaidina. Išgyvena veikimo laiką drauge, tačiau tuo pačiu kantriai stebi ir laukia, kol vaikai plėtos žaidimo eigą patys. Mokytojai siūlo vaikams aktyvaus judėjimo ir atsipalaidavimo žaidimus, pratimus, padedančius suvaldyti neigiamų emocijų raišką. Mokytojas ugdo vaikų gebėjimą suvokti save, savo augimą ir savo galimybes, padeda nukreipti impulsus, padeda rasti išeitį iš keblių, nepatogių situacijų ir įveikti sunkumus. Skatina vaikus kalbėti apie tai, kas yra gerai, o kas blogai. Moko skirti įvairias emocijas. Kalbama kokiose situacijose kokias emocijas vaikas patiria, kaip jas kontroliuoti. Ugdymo(si) būdai: tyrinėjimai, eksperimentai, kūrybiniai bei imitaciniai žaidimai, savireguliaciją plėtojantys žaidimai, pokalbiai, diskusijos apie jausmus emocijas.</p>		

KOMUNIKABILUS VAIKAS

Kalbų supratimas Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai.	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
<p>Vertybinė nuostata. Domisi žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklaudyti ir suprasti kitą.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 14 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atkreipia dėmesį į kalbėjimą, plečia pasyvų ir aktyvų žodyną, girdėdami suaugusiojo kalbą. • Vaikai ugdomi foneminę klausą ir fonologinį suvokimą, mokosi sutelkti dėmesį ir klausytis, žaisdami inicijuojamus garsų žaidimus suaugusiojo. • Supranta skaitomus nesudėtingus trumpus tekstus, pasakojamas istorijas ir jose vykstančių įvykių seką, suvokia su dienvakarė susijusius paaiškinimus. • Pasitelkdami įvairius ženklus ir gestus, simboline forma išreiškia mintį, parodo mąstymo būdą mokytojo inicijuojamose mąstyti skatinančiose veiklose.

<p>Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Iki-mokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 15 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Aktyviai įsitraukdami į bendravimo su mokytoju ir kitais vaikais veiklas plėtoja kalbos supratimą, „atranda“ žodžių prasmes, ugdomi trumpalaikę ir ilgalaikę atmintį, kalbinę vaizduotę, skatinančią mintis išreikšti žodžiais. ● Kalbos supratimą gilina klausydamiesi amžių atitinkančių ir šiek tiek sudėtingesnių įvairaus stiliaus tekstų, netiesiogiai perduodamų žinučių (laiškų, raštelių), siedami skaitomą tekstą su vaizdine informacija ir numanomu kontekstu. ● Įsitraukia į veiklas, susijusias su simboliu ir rašytine raiška, kopijuoja ženklus ar nesudėtingus paveikslėlius pagal pavyzdį ar iš atminties. ● Vaikai imituoja skaitymą, domisi abėcėlės raidėmis, pastebi žodžius, prasidedančius ta pačia raide, supranta, kad garsas siejamas su raide, ir kad raidės turi savo pavadinimą bei specifinę grafinę raišką.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: kuriami kūrybinių dialogų, kalbų įvairovės ir kultūrinis kontekstai.</p>		
<p>Mokytojo vaidmuo: pedagogas organizuoja įvairias kalbines ir žaidybines situacijas, kurios skatina vaikų vaizduotę, skatinamas vaikų spontaniškas kalbėjimas. Mokytojas grupėse įsteigia bibliotekėles, skaitymo ir ramybės kampelius, sudaro galimybę vaikams naudotis skaitmeniniu turiniu, padedančiu pažinti rašto simbolius.</p>		
<p>Ugdymo(si) būdai: pokalbiai-diskucijos, taikomas „Minčių lietaus“ būdas, ritmikos pratimai, vaidybiniai žaidimai, individualūs aptarimai, kuriamos pasakos bei istorijos, didaktiniai stalo žaidimai, IKT.</p>		
<p>Pasiekimų sritis Kalbinė raiška</p>	<p>Pasiekimų žingsniai.</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinė nuostata. Nusiteikęs kalbą ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 17 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Kartoja girdėtus trumpus kūrinius, dalyvauja pokalbiuose, kelių žodžių vientisiniais sakiniais kalba apie save, savo norus, poreikius, išgyvenimus, pasakoja apie tai, ką mato ir girdi, vartoja paprastas mandagumo frazes, formuluodami sakinius, taiko pagrindines gramatikos taisykles. ● Domintis aplinka ir bandant įvardyti šalia esančių objektų pavadinimus, veiksmus ir būsenas, plečiamas vaikų aktyvusis žodynas. ● Jausmų, emocijų, norų, minčių raišką skatina dėmesys jų kalbai, kantrus išklausymas, lėtas kalbėjimo tempas, reagavimas į vaikų intencijas, reiškiamas žodine ir nežodine išraiška. ● Vaikų mąstymo ir kalbos raidą skatina amžių atitinkančių tekstų, eilėraščių, pasakų skaitymas, istorijų pasakojimas, siejamas su vaizdine informacija, taip pat tokiais jutiminiais pojūčiais kaip lytėjimas, ragavimas, uostymas.
<p>Esminis gebėjimas. Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį, pasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius,</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą). https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 18</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Kalbinės raiškos būdus tyrinėja keisdami balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonaciją, eksperimentuodami garsais ir žodžiais, kurdami naujadarus, žaisdami kalba ir kurdami savo kalbas. ● Vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius, taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų, atpažįsta garsus žodyje, skiria gimtosios kalbos žodžius nuo išgirstų kitos kalbos žodžių.

parašo savo vardą.	psl.	<ul style="list-style-type: none"> • Pradeda vartoti vis sudėtingesnės sandaros žodžius ir retesnes gramatines struktūras dalyvaudami ilgesniuose, įvairesnės tematikos mokytojo ir bendraamžių inicijuojamuose pokalbiuose. • Vartoja įvairias kalbos dalis, kalba taisyklingais vientisiniais ir sudėtiniais sakiniais, formuluoja klausiamuosius sakinius, kuria naujus žodžius pagal įsisavintas žodžių darybos taisykles.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: kūrybinių dialogų, kalbų įvairovės ir kultūrinis kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: supratimo gilėjimą užtikrins kryptingos ir vaikų raidos skirtumus atliepančios ugdymosi veiklos, skatinančios tyrinėjimą, aiškinimąsi ir problemų sprendimą, taip pat patirtinis ugdymo(si) procesas, kuris sudarys galimybes vaikams klausinėti, diskutuoti, ginčytis, spręsti problemas. Supratimo gilėjimą skatins žodinę raišką iliustruojančios ar ją papildančios vaizdinės ir kitais pojūčiais suvokiamos ugdymo(si) priemonės, kalbos siejimas su aplinkos objektais. Aiškinimasis, argumentavimas, reflektavimas padės gilinti supratimą, kad kalba ir žodžiai daro poveikį kitam, skatins kritinį mąstymą, mokytojas taip pat mokys pasirinkti tinkamas komunikacijos priemones, leis suvokti skirtingų kalbų ir kalbos formų (žodinės, nežodinės, simbolinės, grafinės) įvairovę. Mokytojas sudarys sąlygas kalbinei raiškai ir sąvokų supratimu gilins mąstymą, o besivystantys mąstymo gebėjimai skatins kalbos raidą ir plėtotę.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: žaidimai, pokalbiai, IKT taikymas, edukacinės aplinkos.</p>		

SĖKMINGAI BESIUGDANTIS VAIKAS

Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Mokėjimas mokytis		
Vertybinių nuostatų Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 28.	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikai daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jautimais, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą. • Džiaugiasi veiklos procesu, trumpam įsitraukia į sudominusią ar savo sumanytą veiklą. • Atidžiai stebi, klausinėja, bando ir aiškinasi, kaip kažkas veikia ar vyksta. • Didžiuojasi savo pasiekimais ir tuo, ko išmoko veikdamas.
Esminiai gebėjimai Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 27-28.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebi domisi, įsitraukia į bendras veiklas. • Imasi iniciatyvos, siekia savo tikslo. • Prisitaiko prie situacijos, keičia spindimus, išbando įvairius būdus priemones, idėjas ir numato kelis žingsnius tikslui pasiekti, juos įgyvendina. • Komentuoja, pasakoja, dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultata.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Mokytojas pastebi vaikų interesus, poreikius, palaiko jų susidomėjimą dėmesio atkreipimo ženklais, pritarimu, keldamas mąstyti skatinančius klausimus, pasiūlydamas papildomų priemonių, suteikdamas grįžtamąjį ryšį.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: manipuliavimas daiktais, daiktų tyrinėjimas, žaidimai su informacinių technologijų priemonėmis, informacijų technologijų priemonių naudojimas informacijos paieškai, žaidimai, edukacijos.</p>		

Pasiiekimų sritis Problemų sprendimas	Pasiiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinė nuostata Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiiekimais (Nuoroda į pasiiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiiekimu-aprasas.pdf psl. 26.	<ul style="list-style-type: none"> ● Vaikai, bendraudami su kitais, koncentruojasi į save, kalba sau ir su savimi, neadresuodami kalbos kitam. ● Vaikai į pokalbius su kitais mokosi įsitraukti, kalbinami suaugusiojo, atsakydami į klausimus. ● Vaikų poreikį bendrauti, išreikšti norus ir mintis skatina dienos įvykių ir rutininių veiklų aptarimas. ● Kasdienėse veiklose mokytojo skatinami vaikai mokosi išreikšti ir įvardyti savo emocijas, poreikius.
Esminiai gebėjimai Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiiekimai. (Nuoroda į pasiiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/p-rojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiiekimu-aprasas.pdf psl. 25-26.	<ul style="list-style-type: none"> ● Dalyvaujant mokytojo inicijuojamose veiklose, padedančiose pažinti pasaulį, vaikai mokosi kelti klausimus, bando vartoti naujai sužinotas sąvokas, vaizdingus žodžius, argumentuoti, plėtoti diskusijas, reflektuoti savo patirtį. ● Atpažįsta ir įvardina ar bando apibūdinti esamą problemą. ● Savarankiškai ar drauge su kitais vaikais ieško sprendimo būdų.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Mokytojo vaidmuo: Mokytojas pastebi vaikų interesus, poveikius, palaiko jų susidomėjimą, padeda išspręsti problemas, kalbasi, bendrauja ir bendradarbiauja. Ugdymo(si) būdai: statymas, konstravimas iš žaislų, buities daiktų, medžiagų, įvairių geometrinių figūrų, gamtinės medžiagos dėliojimas, piešimas, veikimas su įvairiomis priemonėmis.		
Pasiiekimų sritis Kūrybiškumas	Pasiiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinė nuostata -Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiiekimai. (Nuoroda į pasiiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiiekimu-aprasas.pdf psl. 22-23.	<ul style="list-style-type: none"> ● Pastebi, išbando ir naudoja įvairias medžiagas ir priemones skirtingais būdais. ● Tyrinėja daiktus, garsus judesius, kvapus, skonus, atranda naujus veikimo būdus. ● Derina patikusius garsus, judesius, kuria naujus derinius. Ilgiau įsitraukia į mėgstamą veiklą, grįžta prie dominuojančių raiškos būdų. ● Įsivaizduoja veikėjų veiksmus, bando atkartoti, domisi kitų kūryba, nori veikti kartu.
Esminiai gebėjimai Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiiekimai. (Nuoroda į pasiiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/p-rojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiiekimu-aprasas.pdf 7 . psl. 22-23.	<ul style="list-style-type: none"> ● Eksperimentuoja su medžiagomis ir priemonėmis, kurdamas kūrybinius rezultatus. ● Kuria siužetus, prisiima vaidmenis, spontaniškai keičia žaidimo taisykles ir objektų paskirtį. ● Domisi kitų kūryba, ją reflektuoja. Pasakoja, paaiškina, fantazuoja, užduoda klausimus. ● Žaidžia socialinius - vaidmeninius žaidimus, per juos vis geriau pažįsta save ir savo galimybes, kitų žmonių gyvenimo būdą. ● Sprendžia kūrybinius iššūkius, numato priemones, tobulina darbus.

Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Mokytojo vaidmuo: mokytojas skatina vaikų įsitraukimą spontaniškai tyrinėti, eksperimentuoti ir išbandyti kūrybines medžiagas bei priemones, sukuriant asmeninio pasirinkimo galimybes. Jis stebi vaikų pastangas ir autentišką raišką, pozityviai reaguoja į jų kūrybinį procesą, padėdamas jiems tęsti ir įgyvendinti savo idėjas. Mokytojo jautrus, palaikantis ir susidomėjimą išreiškiantis grįžtamasis ryšys padeda vaikams giliau suprasti meninę raišką, vertinti savo ir kitų kūrybą, bei atrasti pirmenybę tam tikroms meninės raiškos sritimis ir formoms. Be to, pedagogas skatina vaikų žaismingumą, simbolinį mąstymą ir socialinį bendravimą, kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas bei stiprinant improvizacinius įgūdžius. Ugdymo(si) būdai: įvairios meninės veiklos, lankymasis parodose, muziejuose, spektakliuose.</p>		
Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Tyrinėjimas		
<p>Vertybinė nuostata Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 24-25.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Tyrinėja gyvosios ir negyvosios aplinkos objektus ir reiškinius, jų savybes. ● Smalsauja, atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais, aiškinasi jų paskirtį ir veikimo būdus. ● Eksperimentuoja su formomis, spalvomis, judesiu ir garsais. ● mėgžioja suaugusiojo elgesį, ilgiau tyrinėja, džiaugiasi atradimais, aptaria veiklos rezultatus.
<p>Esminiai gebėjimai Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl.24-25.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Bando suprasti, kaip daiktai veikia, kaip tarpusavyje susiję. ● Tyrinėja, kuo tos pačios rūšies daiktai skiriasi vieni nuo kitų, kokiomis savybėmis skirtingi daiktai pasižymi. ● Žaisdami atranda fizikinius reiškinius, tyrinėja tamprumo reiškinius. Tyrinėjimo objektu tampa vanduo ir jo būviai. ● Eksperimentuoja su veidrodiniais paviršiais, taškiniiais šviesos šaltiniais, stebi ir tyrinėja dvimačių ir trimačių geometrinių objektų atvaizdus.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Mokytojo vaidmuo: mokytojas kuria ugdymo(si) aplinką, pažadinančią vaikų smalsumą, kviečiančią tyrinėti ir atrasti Sudaro sąlygas vaikams tyrinėti įvairiais būdais. Skatina vaikus reflektuoti savo atliktą veiklą ir jos rezultatą. Ugdymo(si) būdai: eksperimentavimas, bandymai, išvykos, žaidimai.</p>		
Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais.		

<p>Vertybinių nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Tkimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 6-8 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ugdosi kalbos suvokimo gebėjimus, bendraudami su suaugusiais ir kitais vaikais. Jie atkreipia dėmesį į kalbėjimą, plečia pasyvų ir aktyvų žodyną, girdėdami suaugusiojo kalbą, pasižyminčią aukštesniu balso tonu, ryškia emocinga intonacija. • Drauge su suaugusiuoju mokosi saugiai žaisti, atsargiai elgtis su buities daiktais ir lauke. • Inicijuoja bendravimą, mėgdžioja suaugusiojo ir vaikų veiksmus, žodžius, kreipiasi pagalbos įsitraukia į bendrą žaidimą. • Stengiasi patraukti dėmesį, supranta kam priklauso įvairūs daiktai, tikisi šalia esančio palaikymo ir pagyrimo.
<p>Esminiai gebėjimai</p> <p>Esminiai gebėjimai. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Tkimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl.8-9.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas kalbina kitus vaikus, atsiliepia į kvietimą bendrauti. • Dalinasi su grupėje dirbančiais suaugusiais bei bendraamžiais savo rūpesčiais, patyrimais, domisi jų jausmais, užjaučia, pasiūlo savo pagalbą. • Lengvai atsiskiria nuo tėvų, pasitiki mokytojais, drąsiai bendrauja su pažįstamais ir mažiau pažįstamais žmonėmis. • Bendradarbiauja su bendraamžiais, sprendžia tarpusavio nesutarimus, dalinasi priemonėmis, rodo iniciatyvą konfliktinėms situacijoms spręsti. Suvokia savo veiksmų pasekmes ir laikosi bendrų taisyklių.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: Kultūrinio dialogo, kūrybinio dialogo, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Mokytojo vaidmuo: mokytojas padeda vaikams užmegzti ir palaikyti pozityvius santykius su suaugusiais ir bendraamžiais. Jis skatina pagarbų ir draugišką bendravimą. Moko spręsti konfliktines situacijas taikiai bei ugdo empatiją ir bendradarbiavimo įgūdžius. Ugdymo(si) būdai: grupiniai žaidimai, vaidmenų žaidimai, bendri projektai, diskusijos apie santykius, konfliktinių situacijų sprendimo modeliavimas ir refleksijos.</p>		

BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAIŠ VAIKAS

<p>Pasiekimų sritis</p> <p>Savireguliacija ir savikontrolė</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinių nuostata</p> <p>-Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Tkimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 5-6 psl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kilusias savo emocijas išreiškia veido mimika, gestais, balsu, žodžiais, kūno poza, kai suaugusieji susitapatina su jų patiriamomis emocijomis, jautriai į jas reaguoja. • Bendraudami su kitais pritaiko tuos būdus, kuriuos patyrė, suprato ir perėmė iš suaugusiojo: nusišypsoti, pakalbinti, taikiai žaisti greta, mokosi dalintis, palaukti savo eilės. • Žaisdami kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, su suaugusiojo pagalba valdo emocijas, laikosi paprastų prašymų ir susitarimų.

		<ul style="list-style-type: none"> • Esant nepasitenkinimui, ieško pagalbos, atsitraukia. Nusiramina kai suaugusysis kalbina, apkabina.
<p>Esminiai gebėjimai</p> <p>Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą)</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 5-6.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Įvardina šalia esančiam suaugusiam kaip jaučiasi, bando apibūdinti kodėl. • sutelkia dėmesį tikslui įgyvendinti, slopinam n impulsyvumą, susilaiko nuo netinkamo elgesio. Konfliktus sprendžia taikiai, numato pasekmes, stengiasi neskaudinti kitų. • Kuria taisykles, jas išbando. Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudą, dažniausiai stengiasi jų laikytis savarankiškai. • Rodo pasitenkinimą kasdienes tvarka bei ritualais. Lengvai reaguoja į dienos ritmo pasikeitimus.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Vaikų įsitraukimą į ugdomąsias veiklas skatina mokytojo jautrus ir pastovus emocinis ryšys su vaiku, bendravimas ir veikla kaip elgesio modelis vaikui, vaikams aktualus turinys ir veiklos, padedančios pažinti ir suprasti save, suvokti savo ryšius su kitais ir vietą tarp kitų žmonių. Mokytojas kuria ugdymo aplinką, kuri žadina vaikų emocijas, pagauna dėmesį, panardina į prasmingą vyksmą. Galėdami rinktis alternatyvius tyrinėjimo, pažinimo ir dalyvavimo būdus, vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų. Suteikiama galimybė pasirinkti veiklas ir priemones, taip siekiant numatyto rezultato, kuris skatina turėti savo ketinimą, idėjų, sumanymų, jų kryptingai ieškoti ir pamažu suprasti savo žaidimo ar mokymosi būdus. Mokytojas atliepia vaiko žaismingą savęs ir pasaulio pajautimą, skatina žaisti judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba, vaizduote, mintimis. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus; atliepti prigimtinį vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškoms, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: Emocijų ir raiškos valdymas, dėmesio ir elgesio valdymas, įvairūs žaidimai (stalo, edukaciniai, vaidmeniniai, naratyviniai), edukaciniai filmukai, knygų skaitymas, meditacija ir pratimų taikymas praktiškai, kt.</p>		
<p>Pasiekimų sritis</p> <p>Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinė nuostata</p> <p>Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą)</p> <p>https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 2-3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi valgyti savarankiškai, naudotis stalo įrankiais ir pasirinkti, su koku stalo įrankiu valgyti skirtingą maistą. • Kūno ženklais parodo ar pasako, kad nori į tualetą, naudojasi juo su suaugusiojo pagalba. • Bando segti sagas, varstyti raištelius, apsiauti batukus, apsirengti ir nusirengti padedant suaugusiam. • Mokosi suprasti paveikslėliais sudėliotą savo grupės dienotvarkę, stebėti ir pasitikrinti, kas šią dieną jau įvyko, kas dar įvyks. • Drauge su suaugusiuoju mokosi saugiai žaisti, atsargiai elgtis su buities daiktais ir lauke;

<p>Esminiai gebėjimai. Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 2-3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Domisi sveikatai palankiu maistu ir jo gaminimo būdais, ugdo elementarius mitybos kultūros įgūdžius. ● Aiškinasi, klauso skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą, sužino, ką valgyti yra naudingiau sveikatai; tyrinėja sveiko maisto piramidę; dėlioja savo dienos meniu iš kortelių su sveiko maisto produktais. ● Vaikai su mokytoju ir draugais kalbasi apie saugų elgesį, aiškinasi, kaip elgtis, į ką kreiptis pagalbos nutikus nelaimei. ● vaikai pažindami su šviesoforo spalvomis ir kelio ženklais, grupėje ir lauke žaisdami eismo gatvėje žaidimus, mokydami laikytis eismo ženklų ir taisyklių. ● supranta, kodėl pavojinga eiti su nepažįstamais žmonėmis ar imti iš jų daiktus.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo, judraus patirtinio ugdymosi kontekstas.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Mokytojas skatina ir suteikia galimybę pačiam vaikui pasirinkti priimtinausią būdą žaisti ir veikti, rinktis sveikatai palankų maistą, išbandyti įvairius skonius, skirtingus nesutarimų sprendimo būdus, patirti dienos ritmą; Vaikai seka įkvepiančiu mokytojo pavyzdžiu, tyrinėjant judesius, išbandant naujus judėjimo būdus, valgant sveikatai palankų maistą, mėgaujantis kūno švara ir aplinkos tvarka. Organizuojami žaismingi ugdymo(si) procesai, eksperimentuojant kūno judesiais, dalyvaujant žaismingose judriose veiklose. Mokytojas kalba apie saugaus elgesio patyrimą įvairiais būdais – pajaučiant praktiškai, kalbant su kitais, naudojant paveikslėlius; sudėtingesnių rūpinimosi sveikata ir gerove įgūdžių ugdymo(si) procesą mokytojui suskaidant į mažus žingsnelius ir vėl jungiant į visumą. Atkreipiant dėmesį ir aiškinantis situacijų, į kurias pateko, (ne)saugumą; aiškinantis, diskutuojant, argumentuojant ir suvokiant taisyklių, susitarimų, ugdymų situacijų asmeninę reikšmę, judėjimo, sveikos mitybos, miego naudą.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: Režisūriniai ir vaidmenų žaidimai, edukaciniai filmai, edukacinės išvykos, knygų vartymas/skaitymas, piešimas, tyrinėjimas, eksperimentai.</p>		
<p>Pasiekimų sritis Fizinis aktyvumas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	
<p>Vertybinė nuostata Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 2-3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Judėdami laisvoje erdvėje, žaisdami judriuosius žaidimus, vaikai nuo greito ėjimo pereina prie bėgimo. ● Pirštų, plaštakos ir visos rankos judesius vaikai lavina mokytojo žaidinami, drauge su juo žaisdami pirštukų žaidimus, plodami, ką nors rinkdami, spaudydami. ● Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius: veria ant virvutės dideles sagas, užsega lipdukais batus, ridena kamuolį abiem rankomis arba pakaitomis dešine ir kaire ranka. ● Pralenda pro kliūtis keturpėscias, savarankiškai stovi, eina į įvairias puse, užlipa ir nulipa laiptais pristatomuoju ir pakaitiniu žingsniu, nušoka nuo laiptelio abiem kojom, peršoka liniją.
<p>Esminiai gebėjimai. Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Juda spontaniškai, atlieka veiksmus su skirtingo dydžio, svorio ar formos priemonėmis, žaidžia imitacinius bei judriuosius žaidimus, kuriuose lavinami visi pagrindiniai judesiai. ● Dalyvauja ryto mankštose, mankštų pertraukėlėse.

<p>spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</p>	<p>content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 3-4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pieštuku, teptuku, piešia, braižo nesudėtingas geometrines figūras, lipdo įvairius daiktus, kerpa tiesiai, taisyklingai laikydamas žirkles ir klijuoja paveikslėlius. • Žaidžia smėliu bei kita smulkia gamtine medžiaga naudodami šviesos stalus. • Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai.
--	---	--

Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.

Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo, judraus patirtinio ugdymosi konteksto paskirtis.

Mokytojo vaidmuo: Kuriama palanki aplinka ir veikla patirti judėjimo džiaugsmą, sukuriant sąlygas kiekvienam vaikui mėgautis judėjimo laisve, veiklų įvairove, kūno pojūčiais, didėjančiomis galiomis valdyti kūną. Mokytojas siekia harmoningo vaikų fizinio augimo, taisyklingos laikysenos, išlavėjusios stambiosios bei smulkiosios motorikos ir fizinių ypatybių, gebėjimo saugiai judėti pagal amžiaus galimybes, laikytis judėjimo ir poilsio ritmo, noro judėti ir įsitraukti į judriuosius žaidimus.

Ugdymo(si) būdai: Estafetės, aktyvūs įvairūs žaidimai (bėgimas, šokinėjimas, laipiojimas kopėtėlėmis, laipteliais, žaidimai su įvairaus sunkumo kamuoliais (futbolas, krepšinis, kamuolio varymas, ridenimas, mėtymas) ir kt.

LANKŠČIAI MĄSTANTIS VAIKAS

<p>Pasiekimų sritis Matematinis mąstymas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinė nuostata Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 11-12.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daiktų pasaulį pažįsta ir atpažįsta visais jutimais, padedančiais suvokti daiktų spalvą, formą, garsą, kvapą, skonį, tekstūrą. • Natūraliai įgunda įvertinti daiktų rinkinio kiekį iki 5-ių, neskaičiuodami daiktų. • Rūšiuoja objektus pagal spalvą, formą dydį, supranta sąvokas „toks pat“, „kitoks“. • Atpažįsta skaičius 1,2,3 įvairiose išraiškose, juo įvardina nuosekliai.
<p>Esminiai gebėjimai. Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 11-12.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasirinktus daiktus laisvai rūšiuoja, skirsto į kategorijas: pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, pradeda rūšiuoti pagal du požymius. • Gretina realius daiktus ir jų atvaizdus iš skirtingos perspektyvos (iš šono, viršaus, apačios, šešėlio), pradeda suprasti jų vaizdavimą plokštumoje. • Įsitraukia į skaičiavimo veiklas, kuriose skaičiuojama pridant po vieną pasitelkus daiktus, piešinius, rankų pirštus. • Naudodamiesi objektais, piešiniais, kurdami istorijas, vaikai pradeda suprasti, ką reiškia skaičius sudėti ir atimti.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų kontekstai. Mokytojo vaidmuo: Mokytojas parenka veiklas bei žaidimus, kartu žaidžia ir suvaidina, nupiešia, parodo gestais, manipuliuoja daiktais. Vaikai įsitraukia į mokytojo inicijuotus skaičiavimo žaidimus, kūrybines veiklas, uždavinių sprendimą. Tikslingai sukurtuose kontekstuose, vaikai mokosi patys samprotauti, kūrybiškai taiko įgytą skaičiavimo patirtį erdvės matematiniais tyrinėjimams. Su mokytoju vaikai mokosi apie artimiausią aplinką kelti</p>		

<p>klausimus, apklausa, diskusija, fiksuojami duomenys, dalijamasi informacija, kaip galima duomenis grafiškai pavaizduoti ir piešinyje mokomi duomenys suprasti ir interpretuoti. Taikant eksperimentavimą, įtraukiami ir į žaidimus, kurių baigties iš anksto numatyti neįmanoma (pvz.: loterijos bilietai), kuriuose žaidžiant nebūtinai laimima. Žaisdami ir stebėdami vaikai įvykiui numatyti tiko ir atranda du būdus: eksperimentuoti praktiškai arba bandyti mąstyti logiškai.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: Skaičiavimo žaidimai, užduotys su dydžių, formų ir svorio palyginimu, dėlionių sprendimas, problemų sprendimo pratimai, konstravimas, eksperimentai su matavimo priemonėmis, interaktyvios užduotys skaitmeninėje aplinkoje ir STEAM projektai.</p>		
<p>Pasiekimų sritis Skaitmeninis sumanumas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinė nuostata Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 13-14.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Žaidžia, tyrinėja aplinką, domisi grupėje ir mokykloje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais be ekranų. ● Spaudo, liečia, purto grupėje esančius išmaniuosius žaislus siekdamas efekto. Geba atlikti tik dviejų veiksmų sekas. ● Stebi išmaniųjų žaislų judėjimą, siekiu jų rankomis, klausausi skleidžiamų garsų. ● Ribotą laiką praleidžia prie ekranų, naudojami jų amžių atitinkančiomis skaitmeninėmis technologijomis.
<p>Esminiai gebėjimai. Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.</p>	<p>Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 14.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Susipažįsta ir mokosi naudotis daiktais, prietaisais padedančiais tyrinėti ir pažinti aplinką. ● Skaitmeninių priemonių saugaus ir atsakingo naudojimo, virtualaus bendravimo taisykles vaikai sužino ir mokosi taikyti jas aptardami su suaugusiuoju. ● Geba kurti veiklos žingsnių sekas ir atlikti kitų sakomas komandas. ● Vaikai nurodo, kuo skiriasi rezultatai, kai komandas atlieka žmogus ir robotas.
<p>Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.</p>		
<p>Ugdymo kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, žaismės, tyrinėjimo, realių ir virtualių aplinkų kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Pedagogo vaidmuo ugdymo(si) veikloje apima kuriamus kontekstus, kurie žadina vaikų prigimtinių vaikų smalsumą. Mokytojas ugdo vaikų skaitmeninį sumanumą, padėdamas jiems saugiai ir atsakingai naudotis technologijomis. Jis supažindino vaikus su pagrindinėmis skaitmeninių priemonių funkcijomis, skatina kurti ir tyrinėti naudojant IT įrankius, moko kritiškai vertinti informaciją internete bei skaitmeninėje aplinkoje. Mokytojas skatina vaikus naudotis technologijomis kūrybiškai ir prasmingai, organizuoja veiklas, kurios lavina problemų sprendimo ir informacijos paieškos įgūdžius.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: darbas su planšetiniais kompiuteriais, nešiojamais kompiuteriais, interaktyvios užduotys, edukaciniai žaidimai, kūrybiniai projektai, naudojant skaitmenines programas, informacijos paieškos pratimai internete, STEAM veiklos, vaizdo garso kūrimas, diskusijos apie saugų ir atsakingą elgesį internete.</p>		

KŪRYBINGAS VAIKAS

<p>Pasiekimų sritis Estetinis suvokimas</p>	<p>Pasiekimų žingsniai</p>	<p>Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos</p>
<p>Vertybinė nuostata Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.</p>	<p>Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemones. ● Vertina estetinius kontrastus, turi nuomonę apie kūrybą ir aplinką, džiaugiasi savo kūryba, apie ją kalba. ● Atviri naujiems potyriams, mėgdžioja patikusius

	kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 17-18.	dalykus, atpažįsta muzikos, dailės kūrinius, gamtos reiškinius, skirtingai į juos reaguoja.
Esminiai gebėjimai. Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 17-18.	<ul style="list-style-type: none"> ● Pastebi meno kūrinių spalvas, garsus, nuotaiką, išsako įspūdžius ir nuomonę. ● Demonstruoja savitą estetinį skonį. Pasako, kas patiko – nepatiko, gerai – blogai, ką patyrė dainuodamas, šokdamas, vaidindamas, piešdamas. ● Suaugusiųjų padedami, dalyvauja kūrybiniuose konkursuose, projektuose, parodose, vertina pateiktus kūrybinius darbelius, pasirodymą. ● Eksperimentuoja, siūlo idėjas, nebijo taisyklių laužymo, pritaiko kūrybos formas savo aplinkoje ir pateikia argumentus vertindami savo kūrybą.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo, judraus patirtinio ugdymosi ir kūrybinių dialogų kontekstai.		
Mokytojo vaidmuo: Pedagogas-vaikų veiklos koordinatorius, vaiko ugdymo(si) situacijų mentorius, patarėjas, draugas, stebėtojas. Pedagogas padeda suprasti, praplėsti ir pagilinti vaiko mokymą(si) sustiprinant įgyjamas patirtis. Mokytojas ugdo vaikų estetinio suvokimo gebėjimus, skatindamas juos pastebėti grožį aplinkoje, mene ir kasdienybėje. Mokytojas supažindino vaikus su įvairiais meno žanrais, skatina stebėti ir analizuoti meno kūrinius, ugdydamas gebėjimą vertinti estetiką ir kurti prasmingas asociacijas.		
Ugdymo(si) būdai: Kūrybiniai projektai piešimas ir tapymas, muzikos klausymas ir garsų analizė, vaidybiniai žaidimai, rankdarbiai, spalvų ir formų eksperimentai, diskusijos apie meno kūrinius, gamtos grožio stebėjimas bei interaktyvios veiklos su skaitmeniniu menu ir STEAM programomis.		
Pasiekimų sritis Meninė raiška	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinė nuostata Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 18-22.	<ul style="list-style-type: none"> ● Spontaniškai tyrinėja mokytojo pasiūlytas vizualinės raiškos priemones: jas liečia, judina, brauko, spaudo, teploja dažais, pirštukais, pastebi pėdsaką, spalvą, liniją, dėmę, pajaučia tekstūrą, skirtingų faktūrų medžiagiškumo paviršius. ● Tobulėjant motorikai bei akies ir rankos koordinacijai, vaikai ima vis labiau kontroliuoti savo judesius, jų kryptis ir vaizduoti įvairesnes linijas, formas; ● Vaikai palengva pratinasi ploti, trepsėti, siūbuoti ar skanduoti savarankiškai; dainuojamasis balsas atsiranda iš vaikų čiauškėjimo, cypavimo, krykštavimo, gugavimo ir kitų garsų. ● Vaikų literatūra, įvairios teatro meno (lėlių, šokio, cirko ir kt.) formos yra įvairiapusiškai panaudojamos veikloje.
Esminiai gebėjimai. Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-	<ul style="list-style-type: none"> ● Vizualinių raiškos priemonių ir įrankių įvairovė, jų tyrinėjimas ir kūrybinis veikimas skatina vaikų grafinę ir spalvinę raišką. ● Judesiu vaikai rodo muzikinę frazę, vis geriau imituoja pažįstamą medžiagą, gerina kvėpavimo įgūdžius, plečia vokalinį diapazoną, spontaniškai dainuoja dainas, kuriose juntami pasikartojantys

ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 18-22.	ritmo dariniai ir tonacija; <ul style="list-style-type: none"> • Kuria bendrus darbus, perkelia savo idėjas į kūrybą, pastebi ir įvardina dailės technikų ypatumus. • Kuria šokio kompozicijas iš penkių šešių skambančiai muzikai tinkamų judesių, derindamas judesius stovint vietoje ir keičiant padėtį erdvėje.
--	--	---

Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.

Ugdymo kontekstas: Universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo, judraus patirtinio ugdymosi ir kūrybinių dialogų kontekstai.

Mokytojo vaidmuo: Mokytojas parenka veiklas bei žaidimus, kartu žaidžia vaidina, išgyvena veikimo laiką drauge. Mokytojas kūrėjas, sudarantis sąlygas vaikui laisvai, spontaniškai veikti, kurti. Vaikų kūrybines iniciatyvas pažadina nevaržomai veikti savo tempu, pagal savo norus ir galias.

Ugdymo(si) būdai: muzikiniai žaidimai, naratyviniai žaidimai, kvėpavimo pratimai, garsų tyrinėjimai, muzikavimas kūno perkusija, instrumentais, muzikos klausymas, skirtingi šokimo būdai, menų integracija, vizualinės raiškos priemonių tyrinėjimas, eksperimentavimas, kūrimas, išbandant skirtingas meno technikas, vaidmenų kūrimas, improvizacija.

Pasiekimų sritis Gebėjimas žaisti	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinių nuostatų Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/I-kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 26-27.	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, pradeda derinti savo veiksmus su kito žaidėjo veiksmams. • Mėgdžioja suaugusįjį, siekia dėmesio, džiaugiasi bendrais žaidimais, juos atkartoja. • Žaisdami su tikslingai atrinktais žaislais vaikai išmoksta pasirinkti arba ir patys susikurti erdves savo žaidimams. • Žaidžia režisūrinius ir vaidmenų žaidimus, laikosi taisyklių.
Esminiai gebėjimai. Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/I-kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 26-27.	<ul style="list-style-type: none"> • Įgudę žaisti režisūrinius žaidimus individualiai ir dviese, vaikai pamažu pereina prie siužetinių vaidmenų žaidimų. • Susitaria dėl bendros žaidimo temos, idėjos, eigos, vaidmenų pasidalinimo ir erdvės. Vartoja kalbą tardamiesi, planuodami žaidimą, plėtodami vaidmenis ir sprenddami konfliktus. • Kuria ilgalaikius siužetus pagal knygas, filmus ar žaidimus, lanksčiai keičia vaidmenis, sprendžia nesutarimus. • Žaisdami laikosi taisyklių, naudoja netradicines erdves, tvarko jas prieš ir po žaidimo.

Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.

Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai.

Mokytojo vaidmuo: Mokytojas paskatina, palaiko ir pats kuria kasdienį žaismingumą per fizines aplinkas, veikimo būdus, humorą, kalbėjimą, mąstymą, menines patirtis. Pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus.

Ugdymo(si) būdai: vaidmenų žaidimai, socialiniai ir strateginiai žaidimai, judrieji žaidimai, kūrybiniai žaidimai, žaidimų su taisyklėmis organizavimas, problemų sprendimo situacijų žaidimai ir refleksijos apie žaidimo eigą bei emocijas.

JAUTRUS KULTŪRINEI IR SOCIALINEI ĮVAIROVEI VAIKAS

Pasiekimų sritis	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
------------------	---------------------	---

Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais		
Vertybinė nuostata Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/I-kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 8-9.	<ul style="list-style-type: none"> • Ugdosi kalbos suvokimo gebėjimus, bendraudami su suaugusiais ir kitais vaikais. • Drauge su suaugusiuoju bendrauja su kitos socialinės ir kultūrinės aplinkos vaikais. • Mėgdžioja kitų vaikų kalbą, perima kitų vaikų kultūrinę patirtį, įsitraukia į bendrą žaidimą. • Stengiasi patraukti dėmesį, supranta kam priklauso įvairūs daiktai, tikisi šalia esančio palaikymo ir pagyrimo.
Esminiai gebėjimai. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmy pasekmes sau ir kitiems.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/I-kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 9-10.	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdami kalbina kitus vaikus, atsiliepia į kvietimą bendrauti. • dalinasi su grupėje dirbančiais suaugusiais ir bendraamžiais savo rūpesčiais, patyrimais, domisi jų jausmais, užjaučia, pasiūlo savo pagalbą. • Noriai ką nors veikia su vaikais iš kitos socialinės, kalbinės, kultūrinės aplinkos. • Įsitraukia į žaidybines situacijas, bando juokauti „Ateivių“ „užsienio“ kalbomis.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Vaikų įsitraukimą į ugdomąsias veiklas skatina mokytojo jautrus ir pastovus emocinis ryšys su vaiku, bendravimas ir veikla kaip elgesio modelis vaikui, vaikams aktualus turinys ir veiklos, padedančios pažinti ir suprasti save, suvokti savo ryšius su kitais ir vietą tarp kitų žmonių. Mokytojas kuria ugdymo aplinką, kuri žadina vaikų emocijas, pagauna dėmesį, panardina į prasmingą vyksmą. Mokytojas atliepia vaiko žaismingą savęs ir pasaulio pajautimą, skatina žaisti judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba, vaizduote, mintimis. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus; atliepti prigimtinį vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškoms, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: Emocijų ir raiškos valdymas, dėmesio ir elgesio valdymas, įvairūs žaidimai (stalo, edukaciniai, vaidmeniniai, naratyviniai), edukaciniai filmukai, knygų skaitymas, meditacija ir pratimų taikymas praktiškai, kt.</p>		
Pasiekimų sritis Aplinkos pažinimas	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos
Vertybinė nuostata Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	Pateikiami 1-3 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/pr-ojektai/wp-content/uploads/2024/02/I-kimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf psl. 9-11.	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuojasi aplinkoje, pažįsta ir įvardina žmones, daiktus, gyvūnus, augalus bei jų paskirtį. Parodo kas jam patinka. • Reaguoja į praeityje vykusius įvykius, atpažįsta gamtos reiškinius (pvz. lietus, sniegas, rūkas, vaivorykštė). • Įsitraukia į veiklas, puoselėjančias šeimos ir liaudies tradicijas. • Žino paros dalių seką, jaučia veiklų trukmę, mėgsta būti gamtoje ar kultūrinėje aplinkoje,

		džiaugiasi
Esminiai gebėjimai. Esminiai gebėjimai. Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydama žaidimuose ir kitose veiklose.	Pateikiami 3-6 žingsnių pasiekimai. (Nuoroda į pasiekimų aprašą) https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf 7 psl. 9-11.	<ul style="list-style-type: none"> • Įsitraukia į veiklas, puoselėjančias šeimos ir liaudies tradicijas. Vaizduoja, pasakoja apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas, domisi, kuo tradicijos skiriasi nuo kitų kultūrų. • Tyrinėja kitų šalių simbolius, kalbą, žemėlapius, žmonių gyvenimo būdą (tradicijas, maistą, aprangą ir t.t.) • Diskutuoja apie suaugusiųjų profesijas, darbus, kokių savybių žmogui reikia darbe. Žaisdamas vaidmeninius žaidimus imituoja šeimos narių profesijas, bando įsivaizduoti jų darbo vietas. • Dalyvauja grupės išvykose į gamtą, teatrą, muziejus. Jose rodo susidomėjimą, papasakoja kas buvo įdomu, kas ne.
Ugdymosi kontekstai ir pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai.		
<p>Ugdymo kontekstas: Kultūrinių dialogų, kūrybinių dialogų, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai.</p> <p>Mokytojo vaidmuo: Pedagogas ugdo vaikų bendradarbiavimo įgūdžius veikiant daugiakultūrinėje aplinkoje, moko tolerancijos kitos išvaizdos, gebėjimų žmonėms. Kuria daiktinę aplinką, parūpina priemonių vaikų siužetiniams vaidmenų žaidimams. Drauge su vaikais skaito literatūros kūrinius apie žmonių tarpusavio santykius, įvairius poelgius, skirtumus.</p> <p>Ugdymo(si) būdai: kūrybiniai – socialiniai projektai, rengiamos šeimos tradicijas menančios šventės, ekskursijos aplankant miesto gamtos ir kultūros objektus, žymias istorines vietas. Tikslingai parinktos medžiagos analizavimas, tyrinėjimas STEAM veiklos.</p>		

Ugdymo(si) aplinka.

Vaikų ugdymas(si) vyksta įstaigos vidaus ir lauko aplinkose, taip pat už įstaigos ribų. Vaikai dalyvauja kitų ikimokyklinio ugdymo įstaigų, socialinių partnerių organizuojamuose projektuose, akcijose, šventėse, kurių metu įgyja naujos socialinės patirties. Ugdomoji aplinka sukurta taip, kad vaikas joje jaustųsi šeiminingas, galėtų laisvai ją keisti, pritaikyti žaidimams veiklai. Ugdymo(si) aplinka kuriama saugi, estetiška, funkcionali, nuolat praturtinama įvairiomis vaikų poreikių ir amžių atitinkančiomis ugdymo(si) priemonėmis. Aplinka leidžianti įgyti patirties, ugdanti kūrybiškumą, sudaranti sąlygas žaidimams, eksperimentams, tyrinėjimui, problemų sprendimui, užtikrinanti vaikams fizinį ir emocinį saugumą. Vaikas būdamas tokioje aplinkoje, kur nuolat jaučia suaugusio dėmesį, paramą ir globą formuojasi socialiai jautriu ir saugiu. Įstaigos aplinkose kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurie nuolat transformuojami pagal poreikį bei vaikų inicijuotas veiklas. (Žiūrėti 3 pav. Ugdymo(si) kontekstai).

3 pav. Ugdymo(si) kontekstai.

Pedagoginės strategijos ir ugdymo(si) organizavimo formos.

Mokytojai kūrybiškai sieja savo idėjas su vaikų sumanymais, kad numatytas ugdymo(si) turinys taptų vaiko inicijuota veikla. Ugdymo(si) būdai papildomi, atnaujinami atsižvelgiant į vaikų norius, grupės poreikius, šeimos ir bendruomenės pasiūlymus, mokytojų gerą patirtį, naujausią literatūrą. Siekiant tenkinti vaikų ugdymo(si) poreikius ir užtikrinant individualią vaiko pasiekimų pažangą mokytojas naudoja šias ugdymo strategijas:

Aktyvaus mokymo(si) – skatina vaikus aktyviai dalyvauti mokymo(si) procese: per diskusijas, projektus, eksperimentus, naudojant visus žmogaus sensorinius pojūčius.

Diferencijuoto mokymo(si) - pritaikant ugdymo(si) turinį, procesą ir priemones atsižvelgiant į kiekvieno vaiko poreikius, gebėjimus ir mokymo(si) stilių.

Mokymo(si) bendradarbiaujant – veiklos, kuriose ugdytiniai dirba grupėse siekdami bendro tikslo ir mokosi vieni iš kitų. Mokytojas įtraukia vaikus į diskusijas, kelia iššūkius vaikų žinojimui, skatina bendraujant ir bendradarbiaujant ieškoti atsakymų, kurti grupinius darbus ir bendras veiklas. Vaikai skatinami priimti bendrus sprendimus, susitarti, dalintis patirtimi ir informacija, kelti klausimus mokytojui.

Probleminio mokymo(si) – ugdytiniai sprendžia realias kylančias problemas, kurias skatina kritinį mąstymą.

Mokytojo taikomos ugdymo strategijos yra atskira įsivertinimo sritis, nes jos lemia vaiko raidos ir ugdymosi rezultatus. Egzistuoja aiškus priežastinis ryšys tarp vaikų ir juos supančių, artimiausiai esančių suaugusių žmonių (šeimoms narių, mokytojų) elgesio. Suaugusieji yra vaiko elgesio modelio pavyzdžiai. Taigi, viena svarbiausių mokytojo ugdymo strategijų yra jo elgesys, kuris vaikams yra žmogaus elgsenos skirtingose gyvenimo situacijose modelis, reprezentuojantis kultūrinės žmogaus elgesio formas. Kiekvieną dieną matydami mokytojo elgesį grupėje, vaikai perima jo elgesio formas ir taiko jas bendraudami tarpusavyje grupėje ir už grupės ribų. Pagrindinis mokytojo taikomų ugdymo strategijų tikslas yra vaiko saviraidos ir savivaldaus elgesio bei mokymosi paskatinimas ir palaikymas.

Visų mokytojo įgyvendinamų ugdymo strategijų tikslas – kad visi vaikai įvaldytų savivaldaus funkcionavimo grupėje lygmenį, atitinkantį jo amžiaus tarpsnio ir individualios raidos galimybes. Pagrindinės mokytojo nuostatos vaikų atžvilgiu turėtų būti – priimu, suprantu, palaikau ir padedu, žinau, kad tu gali pats.

Parama vaikų ugdymui(si) mokytojoms ir šeimoms.

Ikimokyklinio ugdymo grupėse dirba ikimokyklinio ugdymo mokytojai, meninio ugdymo mokytojas, švietimo pagalbos mokiniui specialistai. Įstaigoje dirbantys pedagogai ir specialistai sudaro komandą – siekdami vientiso vaikų ugdymo(si) proceso. Bendradarbiaujant tariamasi dėl metinių veiklos planų, projektų, prevencinių veiklų, numatomi ugdymo(si) būdai, ugdymo priemonių taikymas.

Švietimo pagalbos mokiniui specialistai su pedagogais aptaria vaikų ugdymo kokybę bei veiksmingumą, vertina vaikų ugdymo(si) pasiekimus bei numato tolesnio ugdymo(si) uždavinius. Įstaigoje ugdytiniams teikiama logopedo, psichologo bei mokytojo padėjėjo pagalba.

Įstaigos logopedai, gavę tėvų sutikimą, įvertina vaiko kalbos raidos ypatumus, nustato kalbėjimo ir kalbos sutrikimus bei specialiuosius ugdymo(si) poreikius. Atsižvelgdami į vaiko kalbėjimo ir kalbos sutrikimo pobūdį, teikia pagalbą vaikų grupėms ir pogrupiams, o esant poreikiui dirba su vaiku individualiai.

Psichologo pagalbos tikslas yra stiprinti vaikų psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą. Prevencinėmis priemonėmis skatinti saugios ir palankios ugdymui(si) aplinkos darželyje kūrimą, padėti vaikams atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiaujant su tėvais (globėjais), bendraamžiais bei mokytojais.

Įstaigoje yra sudaryta vaiko gerovės komisija, kuri atlieka vaikų, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių (išskyrus poreikius atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir teikia siūlymą įstaigos vadovui dėl specialiojo ugdymo(si) poreikius įvertinti Kauno r. pedagoginėje psichologinėje tarnyboje. Teikia konsultacijas bei rekomendacijas tėvams, įstaigos pedagogams dėl specialiojo ugdymo(si) būdų, metodų, trukmės pritaikymo, elgesio, saugumo užtikrinimo ir kitais aktualiais klausimais.

Mokytojo padėjėjas yra priskirtas Pedagoginės psichologinės tarnybos vaikui, turinčiam tam tikrų specialiųjų ugdymo(si) poreikių. Dirba individualiai su vaiku, padeda mokytojui pasiekti ugdymo(si) bei savitvarkos tikslų.

V. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO(SI) TĖSTINUMAS

Vaikų ugdymo(si) pažanga. Vertinimas.

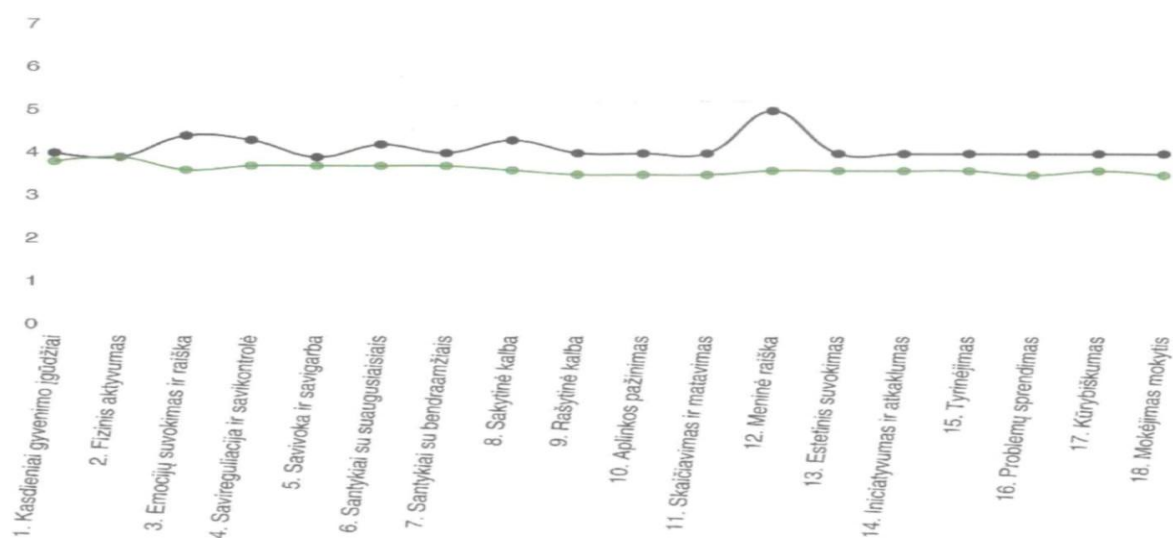
Vaikų ugdymosi pažanga. Vertinimas – tai ugdymo(si) proceso sudedamoji dalis ir grįžtamojo ryšio pagrindas, informacijos apie vaiko pažangą, pasiekimus rinkimo, analizės ir refleksijos procesas. Vaikų pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimo aprašą (2024 m.). Pasiekimų aprašą sudaro 18 vaiko ugdymo(si) pasiekimų sričių, išskirtų siekiant visuminio vaiko asmenybės (ugdymosi) ir atsižvelgiant į vaiko raidos bei ugdymo(si) ypatumus.

Vertinimo metu nustatoma, kokių gebėjimų vaikas pasiekė 18-oje sričių, kokia yra vaiko pažanga, vaiko raidos ypatumai, stipriosios ir tobulintinos sritys. Vertinimo procesas padeda pedagogui įžvelgti vaiko ugdymo(si) galimybes, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą, suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko ugdymąsi, gerinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų) ir įstaigos, planuoti ugdymą suteikiant pagalbą pagal vaikų poreikius. Pedagogai naudodamiesi „Mūsų darželis“ platforma, nuolat fiksuoja ir sistemina informaciją apie vaikų pasiekimus.

Kiekvienam vaikui yra sudaromas individualus pasiekimų applanke, kuriame kaupiami duomenys apie jo pažangą. Šiame applanke randami vaiko kūrybinių darbų pavyzdžiai, stebėjimo užrašai, minčių bei kalbinių gebėjimų įrodymai, elgesio situacijų aprašymai, nuotraukos ir kita medžiaga. Aplanke pateikiami tik tie duomenys, kurie atskleidžia vaiko pažangą – žinių ir gebėjimų augimą, stiprėjančias kompetencijas ir asmeninius interesus, taip pat nurodo, kokie yra vaiko ugdymosi poreikiai (žr. 4 pav.). Spalio mėnesį atliekamas pradinis vertinimas, o gegužės mėnesį –

galutinis įvertinimas. Abu vertinimai padeda sukurti vaiko ugdymosi pasiekimų diagramas (kreivė, stulpelis, voratinklis). Šios diagramos leidžia įvertinti kiekvieno vaiko individualų progresą, lyginant jo ankstesnius ir dabartinius rezultatus. Visi duomenys kaupiami individualiame vaiko pasiekimų aplanke. Apie pasiekimus ir pažangą, tėvai (globėjai) yra informuojami individualiai, susitikimo metu, laikantis konfidencialumo nuostatų.

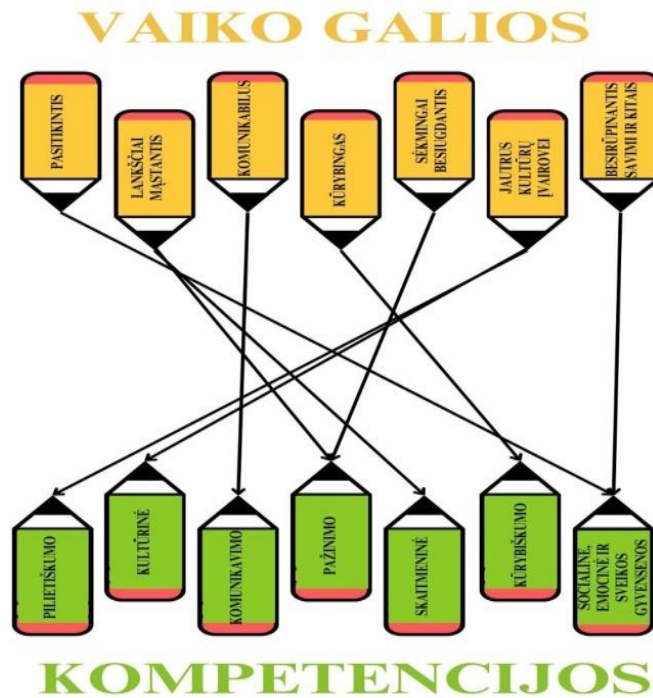
Vaikų, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius pasiekimų vertinimas. Pirminį vaikų, turinčių specialiuosius ugdymosi poreikius vertinimą atlieka VGK ar PPT (jeigu vaikas turi specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo išvadas). Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų ugdymas planuojamas ir pasiekimų vertinimas vykdomas pagal Vaiko gerovės komisijos ir (ar) PPT siūlomą ugdymo(si) programą (bendrąją, pritaikytą ar individualią). Vaikams, kurie ugdomi pagal pritaikytą ar individualią ugdymo(si) programą, švietimo pagalbos mokiniui ir kiti specialistai, bendradarbiaudami su tėvais (globėjais), sudaro individualias švietimo pagalbos programas ir atlieka vertinimą spalvomis du kartus mokslo metuose.

4 pav. Vaikų metinis pasiekimų sričių įvertinimo pavyzdys.

Ugdymo(si) tęstinumas.

Ikimokyklinio ugdymo programos su Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa, dermę bei tęstinumą užtikrina svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis (žiūrėti 5 pav.) ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si). Siekiant nuosekliai pereiti iš vienos ugdymo programos į kitą, garantuojant kryptingą jos tęstinumą, numatomas vaikų ugdymo(si) rezultatų tęstinumas – tikslų, uždavinių, plėtojamų ugdymo(si) ir pasiekimų sričių, suderinamumas (pačių svarbiausių gebėjimų plėtojimas ikimokykliniame ir priešmokykliniame amžiuje, palaiapsniui augantis jų sudėtingumas, pereinant iš ikimokyklinio į priešmokyklinį ugdymą).

5 pav. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė.